

MVKVPPP

Výskumný ústav detskej psychológie
a patopsychológie

Metodicko-výskumný kabinet výchovného
a psychologického poradenstva
a prevencie pri VÚDPaP

Západná ul. č. 2, 821 02 Bratislava

tel./fax: + 421 2 4341 4054 * e-mail: xvudpapb@stonline.sk

Metodický materiál

Manuál efektívnej školskej drogovej prevencie

(Trimbos, 2002)

Jún 2005

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie preložil a upravil tento manuál pre potreby školskej drogovej prevencie so súhlasom Trimbos Institute, Holandského Inštitútu pre mentálne zdravie a závislosti.

* * *

Manuál môže byť kopírovaný len pre neziskové účely vzdelávania pod podmienkou, že zdroj bude citovaný. Autori vyžadujú, aby ich užívateľ manuálu informoval o akomkoľvek publikovaní (časti) manuálu.

Tento projekt je podporovaný Programom Európskej komisie komunitného prístupu k prevencii drogových závislostí.

Autori

Maurice Gallà – Projektový manažér, Trimbos Institute (Holandsko)
Peter Aertsen – Stichting Welzijnzorg Provincie Antwerpen (Belgicko)
Christer Daatland – Rogaland A-Senter (Holandsko)
Jurgen DeSwert – VAD (Belgicko)
Regina Fenk – RISIKO (Rakúsko)
Uwe Fischer – ZEPF (Nemecko)/ CEPT (Luxembursko)
Kristl Habilis – Leesfleutels (Belgicko)
Dirk Jaspers - Leesfleutels (Belgicko)
Margot Koller - RISIKO (Rakúsko)
Helen Lee – TACADE (Veľká Británia)
Thérèse Michaelis – CEPT (Luxembursko)
Aukje Sanen - Trimbos Institute (Holandsko)

Projektoví koordinátori

Yvonne Borghans - Trimbos Institute (Holandsko)
Daniëlle Branderhorst - Trimbos Institute (Holandsko)

Editovali

Helen Lee, Dirk Jaspers, Christer Daatland and Maurice Gallà

Prispel

Pim Cuijpers – Trimbos Institute (Holandsko)

S pod'akováním

Marieke Adamse, Karl Bohrn, José Diogo, Marijs Geirnaert, Xavier Ferre, Saskia Kliphuis, Harald Kriener, Rudi Loof, Alysoun Moon, Ingrid Schulten, Eva Stergar, Franz Trautmann, Paul Van Turenhout, David Uffindall.

O B S A H

Čitateľovi

Úvod

1	Školská drogová prevencia.	7
1.1.	Čo je školská drogová prevencia.	7
1.2.	Prečo je školská drogová prevencia taká populárna?	9
1.3.	Užívanie drog u žiakov na školách v Európe.	11
1.4.	Stratégie (školskej) drogovej prevencie.	14
1.5.	Ďalšie aspekty školskej drogovej prevencie	16
2	Efektívna drogová prevencia na školách	20
2.1.	Kedy je preventívny program efektívny a ako to zistíme?	20
2.2.	Aké existujú typy drogových preventívnych programov?	21
2.3.	Efektívne zložky školskej drogovej prevencie	26
2.4.	Efektívne zložky školskej drogovej prevencie založené na skúsenostiach	28
2.5.	Efektívna prevencia si vyžaduje efektívne školy	30
2.6.	Záver	32
3	Tvorba programu	33
3.1.	Drogová prevencia v škole – medzi úspechom a porážkou	33
3.2.	Mediátori a poradcovia programu	35
3.3.	Plánovanie	40
3.4.	Práca s prístupom vzdelávania životných zručností	44
•	Metodika 3.1. – SMART model	48
4	Sociálna klíma a participácia	50
4.1.	Školské prostredie	50
4.2.	Účasť a zapojenie	54
4.3.	Organizácia a štruktúra	65
•	Metodika 4.1. – Testovanie spôsobu ako učiteľ narába s vlastnou účasťou	74
5	Implementácia	77
5.1.	Predprípravná fáza	79
5.2.	Fáza plánovania a prípravy	81
5.3.	Spúšťacia/iniciačná fáza	83
5.4.	Udržiavacia fáza	84
•	Metodika 5.1.- Techniky zbierania informácií, nástroje zhodnotenia potrieb	86
•	Metodika 5.2.- Celoškolský prístup k prevencii drogovej závislosti.	87
•	Metodika 5.3.- Úlohy prevencie drogovej závislosti.	90
•	Metodika 5.4.- Ganttova tabuľka	92
•	Metodika 5.5.- Dotazník hodnotenia potrieb	93
•	Metodika 5.6.- Motivácia projektového tímu. - Cesta, ktorú sme prešli.	94

6	Monitoring	95
6.1.	Prečo monitorovať?	96
6.2.	Ktoré skupiny majú byť monitorované?	97
6.3.	Čo monitorovať?	98
6.4.	Ako monitorovať: princípy a nástroje	99
6.5.	Získavanie informácií	107
6.6.	Používanie informácií	111
•	Metodika 6.1. – Dotazníky	116
•	Metodika 6.2. - Plán využitia výsledkov. - Prehľad využitia výsledkov.	156
•	Metodika 6.3. - Plánovanie využitia výsledkov - Aktivity na základe výsledkov.	157
7	Evaluácia	158
7.1.	Prečo evaluovať?	158
7.2.	Kto by mal poskytovať informácie?	158
7.3.	Čo môže byť hodnotené?	159
7.4.	Ako hodnotiť?	159
7.5.	Výkonávanie procesu hodnotenia	160
Príloha 1	Slovník	
Príloha 2	Inštrukcie pre monitorovací systém	
•	A.3.1 Monitorovací systém	
•	A.3.2. Organizovanie výskumu	
•	A.3.3. Používanie pracovných zošitov v Exceli	